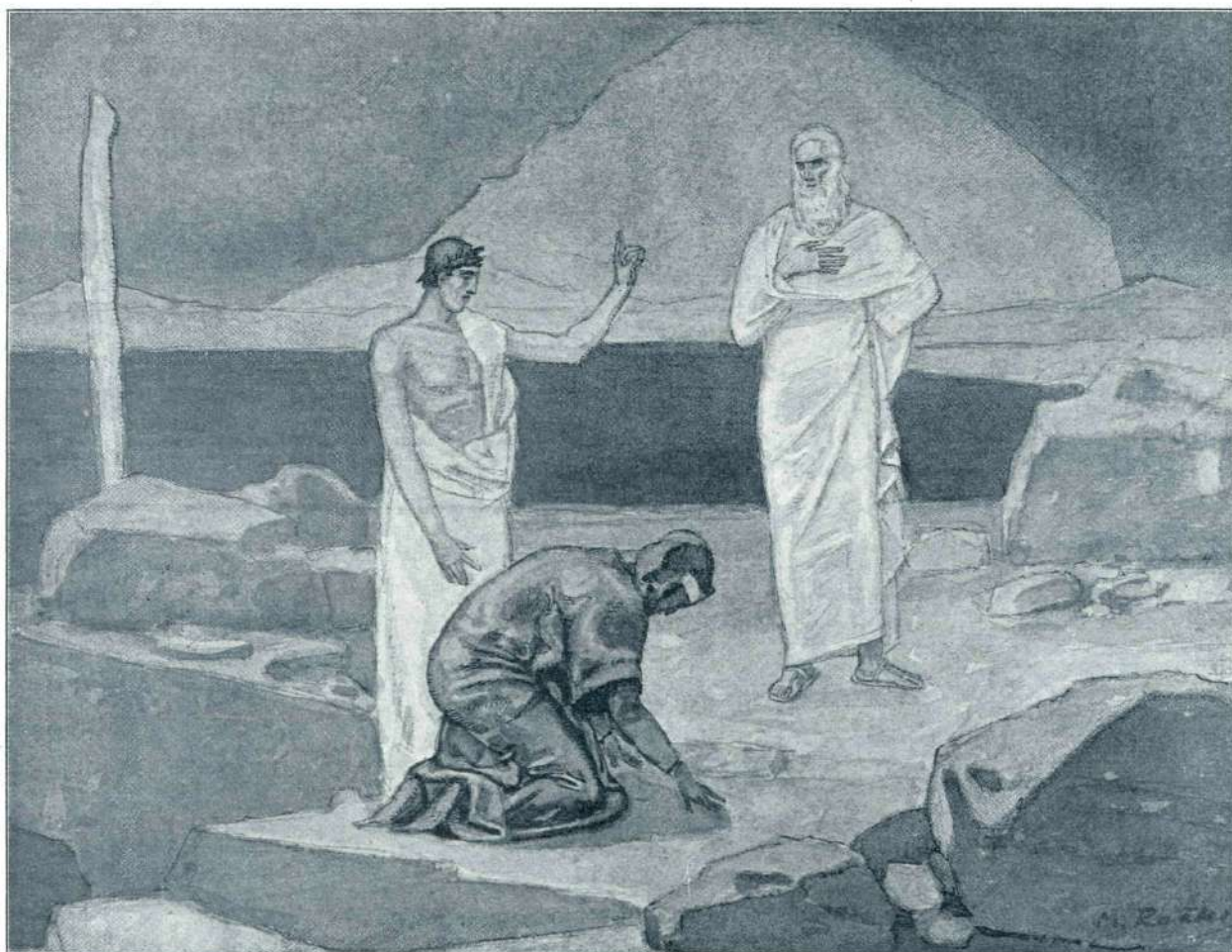

DOMIN SVET

LETNIK 38. V LJUBLJANI 1. DECEMBRA 1925. ŠTEVILKA 8.

MIRKO RAČKI: KATON UTIČAN, ČUVAR VHODA V VICE.

(Vice, I, 49—51.)

1800—1925.

Pritajèn jubilej!

Ali je zamujen od denarja in časti lačnih pratikarjev? Ali je zanemarjen od slavnostnih prirediteljev? Ali je zavržen od naših maziljencev in prerokov, in — zatrt v mladem zarodu?

Samo vemo še zanj in nam je prav, da gre mimo nas.

Smo še narod, ki živi iz svojih velikih duhov, ali smo sejmarji in sejmsko blago obenem, sami barantači in ponude?

Kaj je v nas živega? Kaj je v nas globokega? O, saj vemo, da nam je vse ravna ploskev! Kaj zidamo? Ponos in poštenje podirajo v nas! Kaj so naše žrtve? Mamon, odet z lažjo! Smeti vežemo v zlató in lažemo si junake in zgodovina pred našimi očmi pači obraz. Česa nas je še sram? Koliko je še mož? Kdo je, ki bi nam izprašal vest?

V svobódi, ki smo jo doživeli, izgublamo vero vase: naše glave so pri tleh in naša sreča se zganejo le še v zasmeh. O sužnosti je pel in pel je o svobódi, o sovražnikih je pel in pel je o bratstvu, iz Njegovih prerokb so nam zoreli časi —. Nam? —

Iz Njega smo zrasi, a mi smo ves svoj dolg odrinili v kamen in bron in komaj za letnico Njegovega rojstva vemo. Po desetletjih bi ga morali slaviti, in nam je četrto stoletja preveč! Ali smo še narod, ki živi iz svojih velikih duhov?

Nismo ne Njegov, ne Levstikov, ne Cankarjev rod. Mah in lišaj smo, pri tleh.

To je Prešernov spomin v letu 1925.